

Αναζητώντας την προσβασιμότητα σε καιρούς κρίσης: Μια ματιά στην περιοχή των Πατησίων.

Στη σημερινή πραγματικότητα της κρίσης, η Αθήνα δείχνει να χαρακτηρίζεται από μια εξαιρετικά ποικιλόμορφη κοινωνική σύνθεση. Ντόπιοι και μετανάστες/ριες, νέοι και άτομα τρίτης ηλικίας, ΑμεΑ, παιδιά, άνεργοι και άλλες κοινωνικές ομάδες ζουν και δραστηριοποιούνται συνυπάρχοντας στη μητρόπολη. Αγώνίζονται καθημερινά για αξιοπρεπή διαβίωση ή ακόμα και για την κάλυψη στοιχειωδών αναγκών, επιζητώντας παράλληλα ζωντανή έκφραση, ελεύθερη μετακίνηση, οικοδόμηση σχέσεων, επικοινωνία και αλληλεπίδραση. Είναι επομένως απαραίτητη η παρουσία τους στον δημόσιο χώρο, τον σημαντικότερο υποδοχέα διαφορετικών συμπεριφορών. Ως εκ τούτου, ο χώρος αυτός οφείλει να είναι ανοιχτός, ευπρόσιτος και προσβάσιμος σε όλους/ες ανεξαιρέτως.

Συνιστά λοιπόν ο δημόσιος χώρος προσβάσιμο έδαφος; Έδαφος το οποίο επιτρέπει στους κατοίκους (προσωρινούς ή μόνιμους) να περπατήσουν ανεμπόδιστα κι ελεύθερα χωρίς να νιώθουν φόβο για τον κίνδυνο ατυχήματος ή χωρίς να εξαναγκάζονται να είναι κάτοχοι αυτοκινήτου;

Η έρευνά μας επικεντρώνεται σε περιοχές όπου οι παραπάνω κοινωνικές ομάδες συνυπάρχουν χωρικά. Μάλιστα, συχνά τέτοιες περιοχές χαρακτηρίζονται από τον επίσημο λόγο ως «υποβαθμισμένες». Στόχος είναι η διερεύνηση του κατά πόσον η ποιότητα του υλικού δημόσιου χώρου σε αυτές παρέχει αξιοπρεπή προσβασιμότητα με περπάτημα ή όχι, εστιάζοντας στις ομάδες με κινητικά προβλήματα. Μήπως ο σχεδιασμός, που εκδηλώνεται διά της απουσίας του, επί της ουσίας αναπαράγει και διαιωνίζει ανισότητες;

Η έρευνα εστιάζει στην περιοχή των Πατησίων, η οποία συγκεντρώνει τα προαναφερθέντα κοινωνικά χαρακτηριστικά και ταυτόχρονα ο κυρίαρχος λόγος την ονομάζει «προβληματική» και «υποβαθμισμένη». Μελετώνται η ποιότητα και οι χωρικές διαστάσεις των πεζοδρομίων, η ύπαρξη ραμπών, διαβάσεων και οδύσεων για τυφλούς, η στάθμευση, πιθανά εμπόδια, η πρόσβαση στις στάσεις των μέσων μαζικής μεταφοράς κ.ά. Έτσι, αναδύονται οι ελλείψεις του συγκεκριμένου χώρου, πάνω στις οποίες θα πρέπει να πραγματοποιηθούν αλλαγές με γνώμονα τους κατοίκους και το δικαίωμά τους στο περπάτημα και όχι την απρόσκοπτη εξυπηρέτηση του αυτοκινήτου ή αποκλειστικά το επιχειρηματικό κέρδος.

ΜΑΡΙΑ ΛΑΤΙΝΟΠΟΥΛΟΥ Αρχιτέκτων Μηχανικός ΑΠΘ, ΜΦ Πολεοδομίας-Χωροταξίας ΕΜΠ.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΤΣΙΓΔΙΝΟΣ Τοπογράφος Μηχανικός ΕΜΠ, ΜΦ Πολεοδομίας-Χωροταξίας ΕΜΠ.